

A szak képzési és kimeneti követelményei

Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú továbbképzési szak

I. A szakirányú továbbképzés neve:

Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH-FRKP/18030/2007.

IV. A létesítő intézmény neve:

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelményei:

1. A szak megnevezése:

Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú továbbképzési szak

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Szakvizsgázott pedagógus, közoktatási vezető

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Pedagógusképzés

4. A felvétel feltétele:

a) alapképzésben (BSc/BA), mesterképzésben (MSc/MA) szerzett pedagógus végzettség és szakképzettség, továbbá pedagógus munkakörben eltöltött 3 éves gyakorlat

vagy

b) egyetemi/főiskolai szintű pedagógusi végzettség és szakképzettség, továbbá pedagógus munkakörben eltöltött 3 éves gyakorlat.

5. A képzés időtartama:

4 félév

6. A képzés során megszerzendő kreditek száma:

120 kredit

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

a) Elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek

Felkészítést nyújt:

- az oktatásszervezés, az oktatásirányítás, a tanügyigazgatás, a gazdálkodás, a szakmai fejlesztés, a közoktatás egyéni és pedagógus közösségi jogok ismeretinek elsajátításához.
- az ismeretek gyakorlati alkalmazására a különböző szintű vezető illetve pedagógus munkakörben dolgozók számára feladatuk szakszerű ellátásához.
- a pedagógus munkakörben dolgozóknak az intézmények pedagógiai fejlesztési, szervezési, minőségbiztosítási és teljesítményértékelési rendszere működtetésében, a pedagógiai és foglalkozási programok kidolgozásában való közreműködésre.

— az oktatás tartalmi fejlesztésére annak érdekében a különböző beosztásokban dolgozó közoktatási vezetők képesek legyenek a közoktatás-irányításban bekövetkező változásokat követni, s úgy végrehajtani, hogy az a nevelő-oktató munka folyamatosságát biztosítsa, illetve a változásmenedzseléssel az intézmény jobb színvonalon teljesítse közfeladatát.

b) A képzés során a hallgató következő képességeinek, kompetenciáinak kialakítása és fejlesztése valósul meg

- vezetői, irányítói készségek, képességek kialakítása, fejlesztése,
- kooperatív szervező készség,
- döntés-előkészítés, operatív folyamatirányítás,
- kapcsolatépítés, információ-gyűjtés,
- csapatépítés, koordináció,
- szervezeti kommunikációs rendszer kiépítése, működtetése,
- kommunikáció és tárgyalási képesség és készség,
- szakterületet érintő jogszabályok alkalmazása,
- képzések gazdasági tervezése szervezése,
- szervezeti egységek irányítása,
- mérések szervezése, lebonyolítása, elemzése,
- szakértési, szaktanácsadói tevékenység,
- minőségirányítás, minőségbiztosítási rendszer működtetése.

c) A szakképzettség alkalmazási területei:

- az iskolák, oktatási, nevelési intézmények vezetői, vezető-helyettesi, szakmai munkaközösség-vezetői, a szakképzés tovább- és átképző intézmények vezetői munkakörei,
- a szaktanácsadói, szakértői, vizsgaelnöki feladatok,
- a pedagógia intézetek és szakszolgálatok munkatársi feladatai,
- továbbá valamennyi pedagógus munkakörben dolgozó szakmai szervezési, nevelőtestületi munkája során.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditek:

ISMERETKÖRÖK	KREDIT
I. KÖTELEZŐ ISMERETKÖRÖK: 55 KREDIT	
Közigazgatási vezetési ismeretek: a Magyar Köztársaság alkotmányos alapjai, a közigazgatás felépítése és működése, alapvető államháztartási ismeretek, a közigazgatási eljárás szabályai az oktatásügyben, európai uniós alapismeretek.	5 kredit
A nevelési-oktatói intézmény, mint szervezet: a közoktatási intézmény működése és annak jogi szabályozása, hazai fejlesztési és EU-s prioritások; szervezeti kultúra, az intézmény vezetése, intézményszintű tervezés, információáramlás, kommunikáció; innováció és szervezetfejlesztés, az intézmény képének tudatos alakítása; az intézményvezetés gyakorlata.	23 kredit
Az intézmény és környezete: fenntartói jogok és kötelezettségek, kistérségi együttműködés keretei, egyeztetési mechanizmusok és fórumok, a családdal való kapcsolattartás és intézményes formái; az együttműködések gyakorlata, az intézmény természeti és épített környezete.	11 kredit
A nevelési-oktatói intézmény hatékonysága: a hatékonyság mutatói, mérési lehetőségei; a tanulói és a pedagógusi munka értékelése; a minőségbiztosítás módszerei;	10 kredit

tanári, tanulói és szülői szerveződések; az intézményi légkör szociálpszichológiai jellemzői, összefüggése a teljesítménnyel, a mérés, értékelés gyakorlata.	
Az integráció és szegregáció kérdései: hátrányos megkülönböztetés, az esélyegyenlőség elve, fenntartói megoldások az integrációra, szektorközi együttműködés.	1 kredit
A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében: a pedagógus szerepei, munkatevékenységei; pedagógiai folyamattervezés, intézményi feladatok megszervezése, együttműködés; szakmai önismeret és önreflexió a pedagógiai gyakorlatban; a pedagógusok mentálhigiéniája, konfliktusok és kezelésük; a pedagógus tevékenységét segítő új eljárások, módszerek, technikák; az oktatási folyamat tervezése, osztályozás, értékelés.	2 kredit
Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyek, illetve csoportok nevelése-oktatása: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók köre, a pszichés fejlődés zavarai miatt sajátos nevelési igényűvé nyilvánított gyermekek, tanulók vizsgálatával kapcsolatos eljárások; egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéniája, drogmegelőzés; hátrányos helyzetűek, lemaradók, fogyatékosok együttnevelése, az integráció feltételei; nemzeti és etnikai kisebbségek az oktatásügyben; az élethosszig tartó tanulás, felnőttoktatás.	3 kredit
Összesen	55 kredit
II. VÁLASZTHATÓ ISMERETKÖRÖK: 55 KREDIT	
Nevelési-oktatási intézmény-vezetői ismeretek.	
Iskolaigazgatás: a közoktatási intézmények működésének jogi szabályozása, a működés külső és belső szabályozása, tanügyigazgatási alapfogalmak, az óvodai, a tanulói és a kollégiumi jogviszony létesítése, a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos intézményi tanügy-igazgatási feladatok, az óvodai és a tanulói tagsági jogviszony megszűnése, a közoktatási rendjét veszélyeztető szabálysértések.	4 kredit
Alkalmazott vezetéselmélet: a vezetés lényege, vezetői feladatsoportok, vezető és menedzser, vezetési szintek, vezetői készségek és szerepek, szervezetek megjelenési formái, projekt, projekt-szervezeti formák, változtatás, változás, menedzselés, innováció, döntéseméleti alapok, feladat, hatáskör, felelősség, vezetői időgazdálkodás, vezetői stílusok, a szervezeti struktúrából eredő konfliktusok.	9 kredit
Tréning I-II: szervezeti kommunikáció, iskolamarketing, szakértés/ szaktanácsadás, kistérségi működés, intézményi integráció; intézményvezetés módszertana, vizsgálatszervezés/értékelés módszertana, tanügyigazgatás a gyakorlatban, munkajog a gyakorlatban.	24 kredit
Oktatásirányítási gyakorlat: az önkormányzat tanügyigazgatási gyakorlata, az eljárások menete, jóváhagyási folyamatok megismerése, a pedagógiai intézet kötelező és vállalt feladatainak rendszere, az intézmények szakmai segítségének módszerei, a szaktanácsadói hálózat működtetése, a szakértői munka elemzése – szituációs gyakorlatok végzése, a mérési módszerek gyakorlatának megismerése, a mérőeszközök vizsgálata; Az Oktatási Hivatal jogállása, szervezeti felépítése, az OH működési rendje, hatósági eljárások, a kompetenciamérések eredményei, közoktatás vizsgarendszerének működési tapasztalatai, az érettségi vizsgák szervezése, az érettségi vizsgálataknak vonatkozó szabályok, az érettségi vizsgák tapasztalatai.	13 kredit
Választható tárgy (a felsőoktatási törvény előírásai szerint 1 tárgy választása kötelező)	5 kredit

a) Oktatásirányítás: az oktatásirányítás rendszerének megismerése, ágazati irányítás, a jogalkotók szabályozási felelőssége, a közoktatás feladatai, a közoktatás intézményei. b) Szakképzés-igazgatás: az oktatásirányítás rendszerének megismerése - a szakképzés helye a közoktatás rendszerében, a jogalkotók szabályozási felelőssége a szakoktatás területén, ágazati szabályozás – OKJ, a szakképzés intézményrendszere, a szakoktatást támogató központi programok. c) Minőségirányítás, minőségfejlesztés: Nemzeti Minőségfejlesztő politika és Minőségfejlesztési program, minőségfejlesztés jogszabályi kötelezettsége, minőség és személyiség, a teljesítménytől az ideális szintig, a személyes minőség és az intézményi minőség, minőség és szakmai munka. d) Értékelési és mérési módszerek: a közoktatás központi értékelési rendszere, a központi mérésekkel kapcsolatos intézményi szervezési, szakmai feladatok, a mérési eredmények beépítése a pedagógiai programba, az intézményi értékelési rendszer kialakítása, megjelenítése a pedagógiai programban, a mérési módszerek kiválasztása, az intézmény értékelési rendszerét támogató mérési módszerek kiválasztása. e) Felnőttképzési akkreditáció: a felnőttképzést folytató intézmények működését meghatározó tényezők, jogszabályok, a felnőttképzés központi intézményrendszere, regisztráció, akkreditáció, a felnőttképzők törvényes működésének folyamata. f) Szervezési technikák: az intézményvezetés munkáját támogató szervezési technikák folyamattervezés, kulcsesemény-terv, mérföldkőterv, hálóterv – időoptimalizálás. g) Tantervi alapismeretek: NAT, kerettanterv, minta-tanterv, a pedagógiai program helyi tantervének elkészítését, módosítását támogató módszertani ismeretek, tantervek adaptációja, h) Érdekvédelem a közoktatásban: a szakszervezetek jogállását, jogkörét meghatározó jogszabályok, reprezentativitás, munkahelyi szakszervezetek jogosítványai, vezetői együttműködés a szakszervezetekkel.	
Összesen	55 kredit
Összesen (kötelező kredit)	110 kredit

9. A szakdolgozat kreditértéke:

10 kredit

A DE BTK KÉPZÉSI PROGRAMJA

1. A képzésért felelős kar megnevezése:

Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar

2. A szakért felelős oktató:

Dr. Chrappán Magdolna, főiskolai docens

3. Képzési cél:

A nevelési-oktatási intézmények vezetői, szakértői, szaktanácsadói, vizsgaelnöki, szakmai szolgáltatás szervezői feladatok ellátására intézményvezetői, oktatásszervezési, oktatás-irányítási, tanügy-igazgatási, programfejlesztési, minőségbiztosítási, teljesítményértékelési ismeretek, képességek és attitűdök elsajátítása, szükség szerinti kiegészítése, elmélyítése.

4. A képzés formája:

részidős (levelező tagozatos)

5. A képzés szerkezete:

A képzési idő: 4 félév

A képzés I-II. féléve tartalmazza azokat a kötelező ismeretköröket, amelyeket az Oktatási Hivatal a pedagógus szakvizsga képzési és kimeneti követelményeiben engedélyezett (OH-FRKP/1389-7/2007).

A kiemelt tanulmányterület (nevelési-oktatási intézményvezetői ismeretek) stúdiumait a szak képzési és kimeneti követelményei szerinti struktúrában és tartalmi követelményeinek megfelelően a III. és IV. félévben sajátíthatják el a hallgatók (10/2006.(IX.25) OKM rendelet 2. sz. mellékletének választható ismeretkörök e., pontja).

6. A képzés módszerei:

A hagyományos módszerek mellett (előadás, megbeszélés, vita, szemléltetés) alkalmazzuk az újszerű módszereket (tréning, ötletbörze, esetelemzés, esetmegbeszélés, demonstráció, prezentáció, szimulációs gyakorlat, irányított szakirodalom feldolgozás, portfólió készítés, tervezési gyakorlat) is.

7. A képzés tantervi hálója

7.1. KÖTELEZŐ ISMERETKÖRÖK TANTERVI HÁLÓJA

(azonos a pedagógus szakvizsga közös képzési szakaszával, csak azok tanulják, akiknek még nincs pedagógus szakvizsgájuk)

Kód	Tantárgynév	I. félév			II. félév		
		kontakt óraszám	zárás	kredit	kontakt óraszám	zárás	kredit
<i>Közigazgatási vezetési ismeretek</i>							
SZAG144	Közigazgatási és államháztartási ismeretek	15	k	4			
SZEU144	Európai oktatásügyi integrációs folyamatok	10	k	3			
<i>A nevelési-oktatási intézmény mint szervezet</i>							
SZTI144	Tanügyigazgatási és jogi ismeretek	10	k	3			
SZSZV244	Szervezetfejlesztés és vezetési kultúra				15	k	4
SZIK144	Intézmény és környezete	10	gy	3			
<i>A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága</i>							
SZIN144	Intézményértékelés és a tanulói, tanári munka értékelése	10	gy	4			
SZMI212	Minőség-ellenőrzés, minőségértékelés, minőségfejlesztés				15	k	4
<i>A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében</i>							
SZPF244	Pedagógiai folyamattervezés és -szervezés				10	gy	3
SZT244	Szakmai önismeret				15	gy	4
<i>Az integráció és szegregáció kérdései</i>							

SZESZF144	Esélyegyenlőség, szektorközi együttműködés, fenntartói megoldások	15	gy	4			
<i>Sajátos csoportok nevelése, oktatása</i>							
SZME144	Egészségpszichológia és az egészségre nevelés kérdései	15	gy	3			
SZSP211	Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelés, oktatása				15	k	5
SZGY244	Gyermek- és ifjúságvédelem, hátrányos helyzet kezelése				15	gy	5
SZFE244	Az élethosszig tartó tanulás, a felnőttoktatás kérdései				10	gy	4
SZSZ200	Szigorlat*					Sz	2
	Összesen:	85		24	95		31

*A szigorlat résztárgyai:

- Intézmény és környezete;
- Intézményértékelés és a tanulói, tanári munka értékelése;
- Pedagógiai folyamattervezés és –szervezés.

:

7.2. VÁLASZTHATÓ ISMERETKÖRÖK TANTERVI HÁLÓJA

Kód	Tantárgynév	III. félév			IV. félév		
		óra- szám	zárás	kredit	óra- szám	zárás	kredit
Iskolaigazgatás							
BT_VK300	Iskolaigazgatás	10	K	4			
Alkalmazott vezetéselmélet							
BT_VK301	Szervezeti formák és menedzsment	15	K	4			
BT_VK302	Vezetési modellek a gyakorlatban	15	K	5			
BT_VK501	A professzionális tanuló szervezet és a kreatív vezetés	10	gy	4			
Tréning I-II.							
BT_VK303	Szervezeti kommunikáció, iskolamarketing				20	gy	5
BT_VK504	Vezetési kompetencia-tréning				20	gy	5
BT_VK405	Az intézményvezetés módszertana				20	gy	5
BT_VK506	Konfliktuskezelés a vezetői munkában	20	gy	5			
Oktatásirányítási gyakorlat							
BT_VK307	A fenntartói irányítás gyakorlata	10	gy	3			
BT_VK408	Szakmai támogatási rendszer				10	gy	3
BT_VK309	Az Oktatási Hivatal feladatrendszere	10	K	3			
Választható tárgyak (a képzés során 1 kurzus választása kötelező)							
BT_VK411	Szakképzés-irányítás				10	K	4

BT_VK412	Minőségirányítás, minőségfejlesztés				10	K	4
BT_VK413	Értékelési és mérési módszerek				10	K	4
BT_VK417	Az intézményvezetés gyakorlata óvodában, általános iskolában				10	K	4
BT_VK418	A professzionális intézményvezetés gyakorlata a középiskolában				10	K	4
BT_VK419	Pályázatok és projektek az oktatásban				10	K	4
BT_VK415	Tantervi alapismeretek				10	K	4
BT_VK510	Infokommunikáció a köznevelési intézményekben				10	gyj	4
Szakdolgozat					5	ai	10
Összesen:		90		28	85		32

Jelölések: ai= aláírás; k = kollokvium; gyj = gyakorlati jegy; sz = szigorlat

** A 4. félév során a kontakt óraszám alacsonyabb a szakdolgozathoz szükséges egyéni munkaórák miatt

A hallgatói teljesítmények értékelési és ellenőrzési rendszer:

A képzés értékelés, ellenőrzési és a program minőségbiztosításának rendje alapvetően az egyetemi szabályzatokhoz és rutinhoz igazodva épül fel. A konzultációkon való részvétel módja külön egyetemi szabályzatban rögzített, ahogyan a kurzusok értékelési, minősítési rendszere is. Tekintettel a képzés gyakorlatorientáltságára és a hallgatók státuszára, a tantárgyi követelmények nagyobb részét gyakorlati típusú, önálló munkát és problémamegoldó feladatokat, projekt munkát igényelnek a hallgatóktól.

A félévek kurzusainak ellenőrzése és értékelése:

A kurzusok a tantervi hálóban meghatározott óra-, kreditszám és vizsgaforma (kurzuszárás) szerint zajlanak. Ettől az oktató nem térhet el, a teljesítendő feladatok és teljesítményszintek, továbbá az érdemjegyek meghatározásának módja az ő joga és kötelessége. A hallgatót a kurzus kezdetekor tájékoztatják minden feladatról és követelményről, valamint a minősítés módjáról.

Négy különböző vizsgaforma létezik: aláírás, gyakorlati jegy, kollokvium és szigorlat. Ezek az egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott módon működnek.

A képzés során a **Moodle elektronikus tanulás keretrendszer**t használjuk mind a tananyagok elhelyezésére, mind pedig a féléves feladatok feltöltésére. A rendszer működése áttekinthetővé, stabilan elérhetővé teszi a hallgatók számára az adott félévi tennivalókat, tanulmányi kötelezettségek leírását. Ennek használatához a beiratkozás után, a tanulmányok kezdésekor kapnak részletes útmutatót a hallgatók.

A képzés záró értékelés elemei:

a, A szakdolgozat

A képzés hallgatói a tanulmányok harmadik félévének elején ajánlott listából vagy önálló témamegjelöléssel szakdolgozati témát választanak, mely elkészítéséhez témavezető oktató nyújt segítséget.

A szakdolgozat elkészítéséhez külön szakdolgozati útmutató készül, továbbá külön szakdolgozati szeminárium keretében kaphatnak segítséget a szakdolgozat megírásához a hallgatók.

b, A záróvizsga

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- a tantervben előírt valamennyi tanulmányi és vizsgakötelezettség teljesítése
- a tantervben előírt kreditpontok megszerzése
- a szakdolgozat elkészítése és határidőre való benyújtása

A záróvizsga részei:

- szakdolgozat védése
- komplex szóbeli tétel kifejtése

A záróvizsga eredménye (oklevél minősítése):

- szakdolgozat érdemjegye
 - szakdolgozat védésének érdemjegye
 - komplex szóbeli felelet érdemjegye
- } átlaga

A kiszámított átlageredmény alapján az oklevelet a következőképpen kell minősíteni:

kiváló 4,81 – 5,00

jeles	4,51 – 4,80
jó	3,51 – 4,50
közepes	2,51 – 3,50
megfelelt	2,00 – 2,50

8. A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje:

A 2005. évi CXXXIX. Tv. 58.§ (7) bekezdésében foglaltak és a 79/2006. (IV. 5.) Korm. Rendelet a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. Törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról 23.§ (10) bekezdésében foglaltak szerint történik.

9. Tantárgyi programok

A részletes kurzusleírások és követelmények az aktuális félév tájékoztató füzetében, a félév kezdetekor kapják meg a hallgatók.